Sosyal Bilimler
EKEVAKADEMİ
dergisi
eISSN:2148-0710 - pISSN:1301-6229

Makalenin geliş tarihi: 22.04.2025
1.Hakem Rapor Tarihi: 29.09.2025
2.Hakem Rapor Tarihi: 08.10.2025
3. Hakem Rapor Tarihi: 08.05.2026
Yayına Kabul Tarihi: 21.06.2026
Yayın Türü: Araştırma Makalesi

FİNANSAL GÖSTERGELER İLE KÂR YÖNETİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ: BANKACILIK SEKTÖRÜ ÜZERİNE KEŞİFSEL BİR YOL ANALİZ

Şafak Sönmez SOYDAŞ[*]*-Adem ÖZBEK*[**]

Öz

Bankaların finansal göstergeleri ve karlılık durumları finansal piyasalar tarafından yakından takip edilmektedir. Dünya genelinde ve Türkiye özelinde, finansal piyasalarda faaliyette bulunan bankacılık sektöründe meydana gelen gelişmeler ve bu sektörün mali anlamda finansal piyasalardan aldığı pay dikkat çekmektedir. Yıllar itibari ile karlılık seviyelerinde önemli seviyelerde artış gösteren bankacılık sektörü Türkiye'de yatırımcısına 2022'de %220, 2023'te %85 ve 2024 yılında %72 seviyelerinde nominal getiri sağlamıştır. Bu oranlar ve karlılık rakamları dikkate alındığında bu sektörün karlılık yönetim biçimi yakından incelenmelidir. Bu nedenle çalışmada, Borsa İstanbul'da faaliyet gösteren 7 bankanın, 2017-2023 yılları arasındaki net kâr marjı, firma büyüklüğü, serbest nakit akışı ve kaldıraç gibi finansal verileri ile kar yönetimi arasındaki ilişki tespit edilmeye çalışılmıştır. Analize tabi veriler Kamuoyu Aydınlatma Platformundan elde edilmiştir. Kullanılan finansal oranlar bankaların yıllık olarak yayınladığı mali tablo kalemleri aracılığı ile hesaplanmıştır. Bankaların finansal tablolarından elde edilen veriler Jamovi 2.6.26 Solid ve SPSS 25 programları kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre yalnızca net kâr marjının kâr yönetimi üzerinde pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Buna karşılık serbest nakit akışı, firma büyüklüğü ve borçluluk oranının kâr yönetimi üzerindeki etkilerinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Kâr yönetimi, Borsa İstanbul, Bankacılık sektörü, Yol analizi.*

Jel Kodu: *G21, G14, G10*

Investigating the Relationships Between Financial Indicators and Earnings Management: An Exploratory Path Analysis on the Banking Sector

Abstract

The financial indicators and profitability of banks are closely monitored by financial markets. Globally and specifically in Turkey, developments in the banking sector operating in financial markets and its share of these markets are note worthy. The banking sector, which has shown significant increases in profitability levels over the years, provided its investors in Turkey with nominal returns of 220% in 2022, 85% in 2023, and 72% in 2024. Considering these rates and profitability figures, the earnings management practices of this secto rshould be closely examined. Therefore, this study attempts to determine the relationship between the net profit margin, firm size, free cashflow, and leverage of 7 banks operating on the Istanbul Stock Exchange and earnings management practices during the 2017–2023 period. The data used in the analysis were obtained from the Public Disclosure Platform. The financial ratios used were calculated through the financial statement items published annually by the banks. The data obtained from the banks' financial statements were analyzed using Jamovi 2.6.26 Solid and SPSS 25 programs. According to the analysis results, only the net profit magrin was found to have a positive and statistically significant effect on earnings management. In contrast, freecash flow, firm size, and debt ratio were found to have no statistically significant effects on earnings management.

Keywords: *Earnings management, Borsa Istanbul, Banking sector, Path analysis.*

Jel Code: *G21, G14, G10*

[*] Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, safaksoydas@gumushane.edu.tr, https://orcid.org/0000-0002-7174-8652

[**] Doç. Dr., Gümüşhane Üniversitesi, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, ademozbek@gumushane.edu.tr, https://orcid.org/ 0000-0001-6599-6337

1.Giriş

Finans sektörü genel olarak ekonomik büyümeyi, iş fırsatı sunmayı, yaşam alt yapısının oluşturulmasını ve genişletilmesini sağlasa da bankalar tüm gelişmekte olan ve yükselen ülke finans sistemlerinin kalbinde yer almaktadır (Simatele vd., 2018). Bankacılık sektörü likitidesi en yüksek olan para ve türev varlıkları elinde bulundurarak, 2008 yılında yaşanılan finansal krizin bir benzerini de her an yaşama tehlikesi ile karşı karşıyadır. Dünya genelinde birçok ülkede etkisini gösteren bu kriz karşısında Türk bankacılık sistemi sağlam bir şekilde ayakta kalmayı başarmıştır (Demir & Eken, 2015, s.57). Bu dönemde bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü istikrarlı bir artış göstermiştir. Örneğin, bankaların toplam aktif büyüklüğü 2008 yılında 705 milyar TL iken bu rakam 2013 yılına gelindiğinde 1.635 milyar TL'ye ulaşmıştır (Türkiye Bankalar Birliği, 2014). Bu büyüme, sektördeki finansal kapasitenin ve yatırım potansiyelinin yükseldiğini gösterse de aynı zamanda şirketlerin mali performanslarının doğru ve şeffaf bir şekilde raporlanmasını zorunlu hale getirmiştir.

Bu noktada, şirketlerin mali performanslarını değerlendirmede en önemli göstergelerden biri olan kârlılık hem yatırımcılar hem de yöneticiler açısından merkezi bir öneme sahiptir. Kar, ortaklık açısından yatırımlara aktarılan sermayenin artırılması yani servetin büyütülmesine imkân sağlar. Kardan bahsetmek, özellikle yatırımcılar olmak üzere paydaşlar için ana odak noktasıdır, çünkü bu, yatırımcıların yaptıkları yatırımlar sonucunda servetlerinin büyümesini yansıtır (Oktrivina & Azizah, 2022). Karlılık düzeyleri, sadece finansal başarıyı değil, aynı zamanda şirketlerin geleceğe yönelik sürdürülebilirliğini de etkiler. Ancak bu göstergenin mutlak anlamda şirket performansını yansıttığı varsayımı, şirket yönetimlerinin kâr yönetimi uygulamalarıyla sorgulanır hale gelmiştir. Karlılık, bir şirketin satış faaliyetleri, nakit, sermaye, çalışan sayısı, şirket şube sayısı gibi tüm mevcut yetenekler kaynaklar aracılığıyla kar elde etme yeteneğidir (Harahap, 2018). Bu doğrultuda, işletme yönetimlerinin finansal tablolar üzerinde çeşitli muhasebe politikaları aracılığıyla kârlılığı olduğundan farklı gösterebilme çabaları, kâr yönetimi kavramını gündeme getirmiştir. Kar yönetimi, yönetim verimliliğini en üst düzeye çıkarmayı ve yönetim muhasebesi politikalarını seçerek piyasa değerini artırmayı amaçlayan bir kazanç raporlama yöntemidir (Scott, 2015). Kar yönetimi, şirket yönetimi tarafından bildirilen kazançları etkilemek için yapılan bir eylemdir ve şirketin gerçekte deneyimlemediği ekonomik faydalar hakkında bilgi sağlayabilir (İlham vd., 2023). Bu nedenle kâr yönetiminin tespiti, yalnızca finansal analiz açısından değil, etik ve yönetişim boyutları açısından da kritik öneme sahiptir. Diğer taraftan kar yönetimi, yöneticilerin çıkarlarına veya şirketin ve sözleşmeye dahil olan tarafların çıkarlarına uyacak şekilde karları artırmak veya karları düşürmek için finansal raporlamada yürüttükleri muhasebe yöntemlerinin seçimiyle ilgilidir (Kanakriyah, 2017).

Kâr yönetimini belirlemede kullanılan çeşitli finansal göstergeler mevcuttur. Özellikle net kâr marjı, firma büyüklüğü, serbest nakit akışı ve kaldıraç oranı gibi değişkenler, şirketlerin kâr yönetimi uygulamalarına ne ölçüde başvurduklarının belirlenmesinde kritik rol oynamaktadır. Bankacılık sektöründe faaliyet gösteren firmaların kâr yönetimi eğilimleri; net kâr marjı, firma büyüklüğü, kaldıraç yapısı ve serbest nakit akışı gibi finansal göstergeler üzerinden değerlendirilebilmektedir. Bu tür göstergeler, şirketlerin kâr yönetimi uygulamalarına ne ölçüde başvurduklarını ortaya koymada önemli ipuçları sunmaktadır. Bu çalışmada, Türk bankacılık sektöründe faaliyet gösteren firmaların bu tür finansal parametreler üzerinden kâr yönetimi eğilimleri incelenecektir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, Türk bankacılık sektöründe kâr yönetimi uygulamalarını analiz etmek ve kâr yönetimi ile finansal oranlar arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Çalışma, sektörün şeffaflık düzeyi, finansal istikrarı ve yatırımcı güveni açısından önemli katkılar sunmayı hedeflemektedir. Çalışma, bankacılık sektöründe finansal performansın sürdürülebilirliğini etkileyen faktörleri ortaya koyarak, yatırımcılar, düzenleyici kurumlar ve sektör aktörleri için önemli çıkarımlar sağlamayı hedeflemektedir. Bu

yönüyle çalışma, literatürde kâr yönetimi ve finansal oranlar ilişkisini banka ölçeğinde ele alan sınırlı sayıdaki çalışmalardan biri olma özelliği taşımaktadır.

1.1. Kar Yönetimi

Kar yönetimini belirlemek, kazançların kalitesini ölçmede önemlidir ve kar yönetimi davranışını araştıran çalışmalarda ve finansal raporları denetleyen finansal analistler için faydalı olmalıdır. Şirket yöneticilerin karlarını idare etmek için bir başlangıç değeri için çaba göstermeye çalışmasını (örneğin, karın azalışını bildirmekten sakınmak için) finansal raporlama hedefleri için sahip oldukları daha büyük takdir hakkını vergi raporlamasına göre kullanarak yapmalarını beklenmektedir. Dahası, şirket yönetiminin vergilendirilebilir geliri yükseltmeden defter kazancını yukarı doğru yönetmeyi seçtiği varsayılmaktadır. Bundan dolayı, kazancı yukarı yönlü idare etmek için yönetimsel takdir hakkının kullanılması süreksiz defter vergisi farkları çoğaltmalıdır ve dolayısıyla ertelenmiş vergi kaybı bu tür kar yönetimini belirlemede faydalı olacağı düşünülmektedir (Phillips vd., 2003). Yöneticilerin, ilan edilen kârı bildirmesi, vergi yükümlülüğünü indirmesi (Pipatnarapong, 2020), denetçiler tarafından hesap edilen kazançlara erişmek ve böylece hisse senetlerinin piyasa fiyatını tesir etmek gibi amaçlarına erişmek için kazanç yönetimine dahil olduğu bilinmektedir. Ayrıca, yapılan çalışmalarda şirketlerin üst yöneticilerinin, şirketlerden maaş artırımı ve performans temelli prim şeklinde daha fazla tazminat almak için kar yönetimi hareketlerine dahil olduğu bilinmektedir (Assenso-Okofo vd., 2021). Kar yönetimi formülü gösterimi aşağıdaki gibidir (Phillips vd., 2003).

$$\text{Kâr Yönetimi (Y)} = \frac{\Delta E}{MVE_{t-1}} = \frac{(E_t - E_{t-1})}{MVE_{t-1}}$$

E_t: İlgili dönemdeki net kâr

E_{t-1}: Önceki dönemdeki net kâr

ΔE: Kâr değişimi

MVE_{t-1}: Bir önceki yılın piyasa değeri

Bu çalışmada kâr yönetimi değişkeni, dönemsel net kâr değişiminin bir önceki döneme ait firma piyasa değeri ile ölçeklendirilmesi yoluyla hesaplanmıştır. Böylece firmalar arasındaki büyüklük farklılıklarının etkisi azaltılarak karşılaştırılabilir bir ölçüm elde edilmesi amaçlanmıştır. Net kâr verileri ilgili firmaların yıllık finansal tablolarından, piyasa değeri verileri ise kamuya açık finansal veri kaynaklarından elde edilmiştir (Phillips vd., 2003).

1.2. Net Kar Marjı

Net kâr marjı, faiz, vergi ve imtiyazlı hisse senedi temettüleri gibi toplam giderler ve maliyetler düşüldükten sonra satışların kalan yüzdesini ölçer (Gitman & Zutter, 2012). Net kâr marjı şirketin toplam net satışlarından ne kadar net kar elde edildiğini hesaplamak için kullanılır. NKM oranı her bir satış geliri üzerinden üretilen karı ölçmektedir. Bu oran, hissedarlar için kazançların satış, pazarlama, fonlama, fiyatlandırma ve vergi yönetiminin yüzdesi olarak genel bir görünümünü sağlar (Prastowo & Suryo, 2005). Yüksek kâr marjı olan şirketlerin faaliyetlerinin iyi olduğu ifade edilmektedir. Net kâr marjı formülü şu şekildedir;

$$\text{Net Kar Marjı} = \frac{\text{Net İşletme Geliri}}{\text{Net Satışlar}} \text{X } 100$$

1.3. Firma Büyüklüğü

Firma büyüklüğü genel olarak bir nesnenin büyüklüğünün veya boyutunun karşılaştırılması olarak yorumlanabilir. Firma büyüklüğü çeşitli yönlerden değerlendirilebilir. Bir şirketin büyüklüğü toplam varlık değeri, toplam satışlar, piyasa değeri, çalışan sayısı vb. temel göstergelerle belirlenebilir (Irdiana, 2021). Şirket büyüklükleri, büyük bir şirketin küçük bir şirkete kıyasla dışarıdan borç almasının daha kolay olacağı şirket büyüklüğünü tanımlar (Fahmi & Kurnia, 2017). Firma ne kadar büyükse şirketin operasyonel faaliyetlerinin de o kadar büyük olacağı ve bunun kesinlikle toplum ve çevre üzerinde doğrudan bir etkiye sahip olacağı varsayımı dikkate alınmalıdır (Biduri vd., 2023).

1.4. Serbest Nakit Akışı

Serbest nakit akışı, bir firmadaki fazla nakdi ifade etmekte olup firmanın finansal esneklik düzeyini göstermektedir. Serbest nakit akışının yüksek olması, firmanın hissedar değerini artırma kapasitesinin de yüksek olduğunu göstermekte ve bu durum firma değerini olumlu yönde etkileyebilmektedir (Biduri vd., 2023). Serbest nakit akışı, işletme faaliyetlerinden elde edilen net nakit akışlarından yatırım faaliyetlerine ilişkin net nakit çıkışlarının düşülmesiyle elde edilmektedir (Jensen, 1986). Finans tabanlı serbest nakit akışı yaklaşımı, firma değerlemesinde önemli bir araç olarak kabul edilmektedir. Geçmiş dönem net nakit akışlarının projeksiyonu, yöneticilere ve yatırımcılara firmanın ve yatırım projelerinin değerini tahmin etmede önemli bilgiler sunmaktadır (Yaari vd., 2016). Ayrıca serbest nakit akışı, pozitif net bugünkü değere sahip tüm projelerin finansmanından sonra işletmede kalan fazla nakit olarak değerlendirilmekte ve bu nakdin hissedar değerinin artırılması amacıyla etkin şekilde kullanılması beklenmektedir (Ali vd., 2018).

$$\text{Serbest Nakit Akışı} = \frac{\text{Net İşletme Nakit Akışı} - \text{Net Yatırım Nakit Akışı}}{\text{Toplam Varlıklar}}$$

Serbest Nakit Akışı değişkeni, işletmenin faaliyetlerinden elde ettiği nakit akışlarının yatırım faaliyetleri için gerekli harcamalar karşılandıktan sonra geriye kalan kısmını ifade etmektedir. Serbest nakit akışı yaklaşımı, işletmenin yatırım ve faaliyet kararları sonrasında elinde kalan nakdi ölçen önemli performans göstergelerinden biridir (Jensen, 1986). Formülde yer alan net yatırım nakit akışı, yalnızca sermaye harcamalarını değil, yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan tüm nakit giriş ve çıkışlarını kapsayan daha geniş bir kavramdır. Nakit akış tablolarına ilişkin muhasebe standartlarına göre yatırım faaliyetleri; uzun vadeli varlıkların edinimi ve elden çıkarılması ile diğer yatırım işlemlerine ilişkin nakit hareketlerini kapsamaktadır. Bu nedenle net yatırım nakit akışı, sermaye harcamalarına göre yatırım faaliyetlerinin nakit üzerindeki etkisini daha kapsamlı biçimde yansıtmaktadır. Bankacılık sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin temel faaliyetleri finansal aracılık hizmetlerine dayandığından, üretim işletmelerinde görülen yüksek düzeyli fiziki sermaye yatırımları ve buna bağlı sermaye harcamaları genellikle daha sınırlıdır. Bu nedenle yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları çoğu zaman düşük seviyelerde veya negatif değerlerde gerçekleşebilmektedir. Net yatırım nakit akışının negatif olması durumunda, hesaplama yöntemi gereği serbest nakit akışı göstergesi daha yüksek değerlere ulaşabilmektedir. Bu durum, bankaların nakit yaratma kapasitesinin ağırlıklı olarak faaliyetlerden kaynaklandığını göstermekte olup, SNA değişkeninin yorumlanmasında sektörün kendine özgü faaliyet yapısının dikkate alınmasını gerekli kılmaktadır (Ross vd., 2019).

1.5. Borç Oranı

Borç oranı, firmanın varlıklarını finanse etmek için ne kadar öz sermaye ve borç kullandığının bir ölçüsüdür (Abubakar, 2015). Sermaye olarak kullanılan borcun kullanımının artması finansal kaldıracı da artırmaktadır. Kaldıraçsız bir firma tamamen öz sermaye şirketidir, kaldıraçlı bir şirket ise mülkiyet öz sermayesi ve borçtan oluşur (Chui vd., 2002). Sermaye yapısı teorilerine göre, finansal kaldıracın vergi etkisi, temsilci maliyetleri, finansal sıkıntı, iflas maliyetleri ve bilgi asimetrisi nedeniyle karlılığı etkilediği söylenebilir (Scott, 1977; Jensen & Meckling, 1976). Diğer taraftan takas teorisine göre, bir firma dış borç yoluyla karlılığını artırabilir, çünkü borç için ödenen faiz vergiden düşülebilir (Modigliani & Miller, 1963).

$$\text{Borç Oranı} = \frac{\text{Toplam Borç}}{\text{Toplam Varlıklar}}$$

Bu çalışmada kar yönetiminin modellenebilmesi amacıyla işletmelerin finansal tablolarından net kâr marjı, firma büyüklüğü, serbest nakit akışı ve borçlanma gibi bazı göstergelerden faydalanılmıştır. Rakamsal değerlerin temin edileceği iş kolu olarak bankacılık sektörü ele alınmıştır. Çalışmada, Borsa İstanbul'da faaliyette bulunan 7 bankanın 2017-2023 yılları arasındaki finansal tablolarından alınmış kar marjları, firma büyüklüğü, serbest nakit akış değerleri ve borçlanma tutarları üzerinden kar yönetim modeli oluşturulması amaçlanmaktadır.

1. 2. Literatür

Manap vd. (2024), Endonezya Borsasında 19 gıda ve içecek sektörü şirketi üzerine yaptıkları çalışmalarında, firmaların kar yönetimleri üzerinde yönetimsel ve kurumsal sahipliğin önemli bir etkiye sahip olduğu sonucunu elde etmişlerdir. Haddad (2024), 2016'dan 2020'ye kadar Amman Borsasında karlılık belirleyicileri üzerinde yaptığı çalışmada, hisse başına kazanç, işlenme nakit akışları ve şirket büyülüğünün karlılığı önemli ölçüde etkilediğini ifade etmiştir. Yıldırım vd., (2025) Türk bankacılık sektöründe yer alan bankaların finansal oranlarının karlılıkları üzerindeki etkilerini inceledikleri çalışmada, kar yönetimi ile finansal oranlar arasında önemli derecede bir ilişkinin olduğu sonucunu elde etmişlerdir. Korkmaz ve Wolff (2022), Türkiye'de 2011-2021 yılları arasında faaliyet gösteren 16 kalkınma ve yatırım bankasının finansal tablolarını TOPSIS yöntemi ile değerlendirmiştir. Çalışma bankaların performanslarını etkileyen finansal oranları inceleyerek, bankaların kar yönetimi stratejileri üzerine önemli bulgular sunmaktadır. Irdiana (2021), şirket büyüklüğü ve karlılık arasında ilişkinin varlığını araştırdığı çalışmasında, şirketin büyüklüğünün şirketin iyi karlar üretme yeteneğine sahip olduğunun garantisi olmadığı sonucuna varmıştır. Kim vd., (2003), kar yönetimi ve firma büyüklüğü arasındaki ilişkiyi kontrol ettikleri çalışmalarında, firmanın büyüklüğünün firmaların kar yönetimleri üzerinde güçlü bir etkiye sahip olduğunu ifade etmişlerdir. Ali vd., (2015), Pakistan'daki tekstil sektörü üzerinde yaptıkları çalışmada, firma büyüklüğü ile kar yönetimi arasında pozitif bir ilişki olduğunu bunun nedeni olarak da büyük firmaların yatırımcılardan daha fazla baskı görmeleri olduğunu bildirmişlerdir.

Yüksek net kâr marjı üreten şirketlerin her zaman artan karla karşı karşıya kaldıkları söylenemez. Net kâr marjı, bir şirketin karlılığını her bir gelir üzerinden elde edilen kar yüzdesi hesaplanarak ölçülmektedir (Islam vd., 2023). Munawir'e (2001) göre net kâr marjı bir şirketin vergi indirimden sonra net kar üretme yeteneğini göstermek için kullanılan bir orandır. Net kâr marjı ne kadar büyükse, şirketin performansı daha üretken olacak ve böylece yatırımcıların şirkete yatırım yapma güveni artacaktır. Wahyuni vd. (2017), net kâr marjının kar büyümesi üzerinde önemli bir pozitif etkiye sahip olduğunu ifade etmektedir. Tuanve Borak (2020), Borsa İstanbul'da faaliyette bulunan firmalar üzerinde yaptıkları çalışmada, firmaları kazanç yönetimi uygulamalarına

başvurduklarını ve kazanç yönetimi ile firmanın performansı arasında anlamlı bir ilişki olduğunu bildirmişlerdir.

Irdiana (2021), şirket büyüklüğünün karlılık üzerine etkisini araştırdığı çalışmasında, şirket büyüklüğü ile karlılık arasında doğrudan bir ilişki tespit etmiş fakat bu durumun şirketin iyi karlar üretme yeteneğine sahip bir şirket olma garantisi vermediğini de ifade etmektedir. Chung vd. (2005), aşırı serbest nakit akışının şirket karlılığı ve hisse senedi değerlemesi üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olabileceğini bulmuş ve böylece kurumsal yatırımcıların kontrol hipotezini önermiştir. Suartawan ve Yasa (2016) tarafından yürütülen araştırmalar, daha yüksek serbest nakit akışının, yatırımcılar için şirketin gelecekteki beklentileri konusunda olumlu bir sinyal olabilecek iyi bir performansı yansıttığını kanıtlamıştır. Dalcı (2018), Çin'deki halka açık üretim şirketlerinin karlılığı üzerinde sermaye yapısının etkisini araştırdığı çalışmasında, finansal kaldıracın, finansal sıkıntı ve iflas maliyetleri nedeniyle belir bir seviyeden sonra karlılığın düşmesine neden olabileceğini ifade etmiştir.

Mennawi (2020), sudan bankalarının karlılıkları üzerine yaptığı çalışmasında, analiz sonuçlarına göre kredi ölçümlerinin ve finansal kaldıracın Sudan bankalarının finansal performansları üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olmakla birlikte regresyon sonuçlarının oldukça anlamlı olduğunu ifade etmiştir.Gürünlü (2024), Borsa İstanbul'da işlem gören toplam 760 şirketin borç ve kazanç yönetimleri arasındaki ilişkiyi değerlendirdiği çalışmada, şirket grupları içindeki iç sermaye piyasalarının varlığının, aşırı borçlanmadan kaynaklanan kazanç yönetimi uygulamalarını etkili bir şeklide azalttığını ileri sürmüştür. Afolabi vd. (2019), finansal kaldıracın, bir şirketin gelecekteki yatırımları finanse etmek için borç sermayesini kullanma yeteneğini ölçtüğünü belirtmiştir. Etudaiye-Muhtar ve Ahmad (2014), 244 Güney Afrika firması üzerinde yaptıkları çalışmalarında, bankacılık sektörünün gelişimi ile kaldıraç oranı arasında ters bir ilişki olduğunu, bunun nedeni olarak da sektördeki risk yönetim sürecini daha verimli hale getiren reformlar olduğunu dile getirmişlerdir.

Literatürde kâr yönetimi ile ilgili çok sayıda çalışma bulunmasına rağmen, bu çalışmalar genellikle sınırlı sayıda finansal göstergeye odaklanmakta ve çoğunlukla korelasyon veya regresyon temelli yöntemlerle yürütülmektedir. Finansal göstergelerin kâr yönetimi üzerindeki etkilerini çok değişkenli ilişkiler çerçevesinde inceleyen çalışmalar ise görece sınırlıdır. Bu çalışma, Türk bankacılık sektöründe faaliyet gösteren bankaların finansal göstergeleri ile kâr yönetimi arasındaki ilişkileri keşifsel yol analizi yaklaşımıyla inceleyerek literatüre katkı sunmayı amaçlamaktadır. Çalışmada serbest nakit akışı, net kâr marjı, firma büyüklüğü ve borçluluk oranı gibi finansal göstergelerin kâr yönetimi üzerindeki etkileri birlikte değerlendirilmiştir. Elde edilen bulguların, bankacılık sektöründe finansal raporlama davranışlarının anlaşılmasına katkı sağlaması beklenmektedir.

2. Metod ve Yöntem

Bu çalışmada, Türkiye'de 2017–2023 yılları arasında faaliyet gösteren Borsa İstanbul (BIST) banka endeksindeki özel sermayeli 7 banka analiz kapsamına dâhil edilmiştir. Araştırmada kullanılan veriler Kamuoyu Aydınlatma Platformu'ndan (KAP) elde edilmiş olup finansal oranlar bankaların yıllık olarak yayımladığı mali tablo kalemleri aracılığıyla hesaplanmıştır. Çalışmada kullanılan değişkenlerin belirlenmesinde kâr yönetimi literatüründe yaygın olarak kullanılan finansal göstergelerden yararlanılmış, özellikle vd. (2024) çalışmasında kullanılan finansal oranlar referans alınmıştır. Araştırmada finansal göstergeler ile kâr yönetimi arasındaki ilişkiler gözlenen değişkenlere dayalı keşifsel yol analizi yaklaşımı kullanılarak incelenmiştir. Yol analizi, değişkenler arasındaki doğrudan etkilerin aynı model içerisinde değerlendirilmesine olanak sağlayan çok değişkenli bir istatistiksel yaklaşım olarak değerlendirilmektedir (Kline, 2023; Hair vd., 2019). Modelde kâr yönetimi (KY) bağımlı değişken olarak ele alınırken; serbest nakit akışı (SNA), firma büyüklüğü (FB),

net kâr marjı (NKM) ve borçluluk oranı (BORÇ) bağımsız değişkenler olarak analize dahil edilmiştir. Analiz öncesinde değişkenler arasındaki ölçek farklılıklarını azaltmak ve veri setini karşılaştırılabilir hale getirmek amacıyla min/max standardizasyonu uygulanmıştır (Hair vd., 2017). Araştırmada kullanılan yol analizi modeli aşağıdaki eşitlik ile ifade edilmektedir:

$$KY = \beta_1 SNA + \beta_2 FB + \beta_3 NKM + \beta_4 BORC + \varepsilon$$

Burada β katsayıları bağımsız değişkenlerin kâr yönetimi üzerindeki etkilerini, ε ise hata terimini göstermektedir.

Araştırmanın veri seti toplam 49 gözlemden oluşmaktadır. Analizler Jamovi 2.6.26 Solid ve SPSS 25 programları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Model tahminlerinden önce veri setinin analize uygunluğu çeşitli tanılayıcı testler aracılığıyla değerlendirilmiştir. Bu kapsamda çoklu doğrusal bağlantı problemi VIF değerleri yardımıyla incelenmiş, otokorelasyon Durbin-Watson testi ile değerlendirilmiş, artıkların normal dağılıma uygunluğu Shapiro-Wilk testi ile kontrol edilmiş ve etkili aykırı gözlemler Cook'sDistance değerleri kullanılarak analiz edilmiştir. Ayrıca modelin genel uyumu; Ki-kare/serbestlik derecesi (χ^2/df), RMSEA, SRMR, CFI, TLI, RNI, IFI ve PNFI uyum indeksleri yardımıyla değerlendirilmiştir (Kline, 2016; Hair vd., 2019).

Araştırmanın sınırlı sayıda gözlemden oluşması nedeniyle elde edilen bulgular doğrulayıcı bir çerçevede değil, keşifsel düzeyde değerlendirilmiştir. Sınırlı örneklem büyüklüğüne sahip çalışmalarda model sonuçlarının dikkatli yorumlanması ve kesin nedensel çıkarımlardan kaçınılması önerilmektedir (Kline, 2016; Hair vd., 2019). Bu nedenle model sonuçları kesin nedensel ilişkiler olarak yorumlanmamış; finansal göstergeler ile kâr yönetimi arasındaki olası ilişkileri ortaya koyan keşifsel bulgular olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 1

BİST Xbank Özel Sermayeli Bankalar

Bankalar	Borsa Kodu
Akbank T.A.Ş.	Akbnk
Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.	Albrk
IcbcTurkey Bank A.Ş.	Icbct
Şekerbank T.A.Ş.	Skbnk
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	Garan
Türkiye İş Bankası A.Ş.	Isctr
Yapı Ve Kredi Bankası A.Ş.	Ykbnk

Özel sermayeli bankaların seçiminde özellikle devletin denetim sıklığı ve aranjör etmenlerin farklılık gösterdiği devlet bankaları ile özel bankalar arasında mukayeseli analiz uygulanmaksızın türdeş bir örneklem oluşturmayı hedeflenmiştir. Özel sermayeli olmayan bankalarının işlemleri ve raporlama uygulamaları devlet politikalarının tesirinden kalma ihtimali daha fazla olduğundan, kâr yönetimi davranışlarını yalnızca piyasa hareketleri kapsamında değerlendirmek maksadıyla özel sermayeli bankalar çalışma kapsamına dâhil edilmiştir. Benzer örneklem daraltmalarının, yazında regülasyon etkisini en aza indirgeme ve modelin içsel tutarlılığını artırma maksadıyla uygulandığı anlaşılmaktadır (Becker vd., 2016; Dechow & Skinner, 2000).

Tablo 2

Bağımlı (Endojen) ve Bağımsız (Eksojen) Değişkenler

Bağımlı (Endojen) Değişken	Bağımsız (Eksojen) Değişkenler
Kar Yönetimi	Net Kar Marjı (NKM)
	Serbest Nakit Akışı (SNA)
	Borç Oran (BORÇ)
	Firma Büyüklüğü (FB)

Net kâr marjı, serbest nakit akışı, borçlanma ve firma büyüklüğünün kar yönetimi davranışı üzerine olan etkisini ulusal ve uluslararası yazına göre belirlemeyi hedefleyen bu uygulamanın hipotezleri ise şu şekilde kurulmuştur:

H_1: Serbest nakit akışı (SNA), kâr yönetimi üzerinde anlamlı ve pozitif etkiye sahiptir.

Serbest nakit akışı, yöneticilerin yatırım kararlarını etkileme ve finansal raporlamayı biçimlendirme alanında daha fazla esneklik sunmaktadır. Jensen (1986) tarafından geliştirilen "serbest nakit akışı" yöneticilerin, yüksek nakit fazlasını hissedar yararına kullanmak yerine kişisel çıkarlarına hizmet eden projelere yönlendirme eğiliminde olabileceğini işaret etmektedir. Bu durum, vekâlet teorisi kapsamında kâr yönetimi davranışlarının artmasına zemin hazırlamaktadır. Aynı şekilde Suartawan ve Yasa (2016) yüksek serbest nakit akışının yatırımcılar için geleceğe dair olumlu bir sinyal oluşturmakla beraber yönetsel takdir alanını genişlettiğini göstermiştir. Bu açıdan, çalışmada elde edilen pozitif ilişki bulgusunun literatürle uyumlu olduğu görülmektedir.

H_2: Firma büyüklüğü (FB), kâr yönetimi üzerinde anlamlı ve pozitif etkiye sahiptir.

Firma büyüklüğünün kâr yönetimi üzerindeki etkisi, literatürde genellikle ölçek ekonomileri ve dış denetim baskısı üzerinden açıklanmaktadır. Ali vd., (2015) büyük ölçekli şirketlerin yatırımcı beklentilerini karşılamak amacıyla raporlama stratejilerini daha aktif biçimde yönettiklerini ifade etmektedir.Dahası Kim vd., (2003) büyük firmaların denetim mekanizmalarına rağmen daha fazla bilgi asimetrisine sahip olabileceğini ve bu durumun yöneticilerin kâr tutarlarını biçimlendirme eğilimini artırabileceğini açıklamaktadır. Çalışmadaki pozitif yönlü ilişki bu teorik arka planla desteklenmektedir.

H_3: Net kâr marjı (NKM), kâr yönetimi üzerinde anlamlı ve pozitif etkiye sahiptir.

Net kâr marjı, işletmenin satış gelirleri üzerinden elde ettiği gerçek kâr düzeyini temsil eder ve yöneticiler için performans göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Wahyuni vd. (2017) yüksek net kâr marjına sahip firmaların kâr büyümesi üzerinde pozitif etkiler meydana getirdiğini, bunun da yatırımcı beklentilerini artırdığını ifade etmektedir. Aynı şekilde Dechow vd. (1996) yüksek kârlılığa sahip şirketlerin beklentileri yönetme güdüsüyle kâr yönetimi davranışlarına daha fazla yönelebileceğini açıklamaktadır.

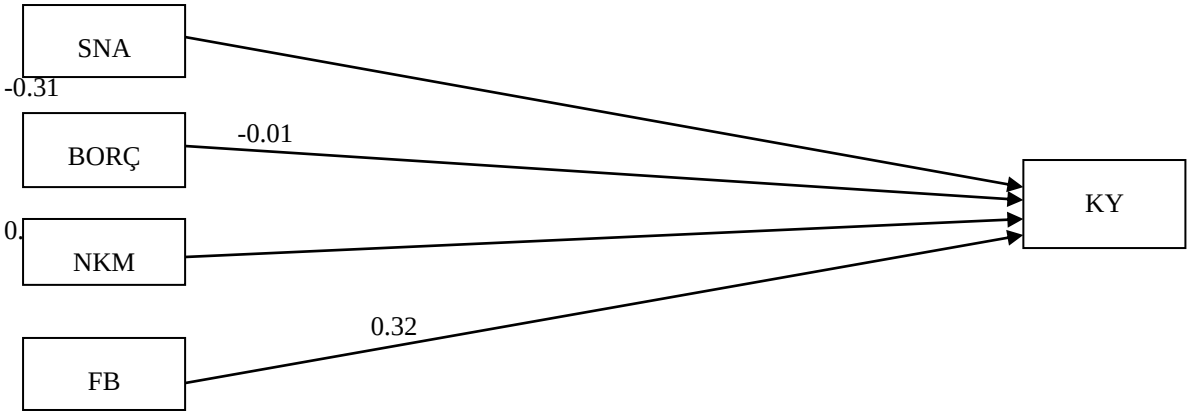
H_4: Borçluluk (BORÇ), kâr yönetimi üzerinde negatif etkiye sahiptir.

Finansal kaldıraç, yöneticilerin finansal raporlama süreçlerinde daha temkinli davranmalarına neden olan bir unsur olarak değerlendirilmektedir. DeFond ve Jiambalvo (1994), yüksek borç yükümlülüğüne sahip firmaların borç sözleşmesi kısıtlarını ihlal etmemek amacıyla kâr yönetimi uygulamalarını sınırlama eğiliminde olduklarını ifade etmektedir. Benzer şekilde Aygün ve Akçay (2015), borçluluk oranındaki artışın yöneticiler üzerinde disipline edici bir baskı oluşturabileceğini ve bu durumun kâr yönetimi eğilimlerini azaltabileceğini belirtmektedir. Bu doğrultuda çalışmada

borçluluk oranının kâr yönetimi üzerinde negatif yönlü bir etkiye sahip olabileceği varsayılmıştır. Analizin amacına uygun olarak oluşturulan keşifsel yol analizi modeli Şekil 1'de gösterilmektedir.

Şekil 1

Keşifsel Yol Analizi Modeli ve Standardize Katsayılar

3. Bulgular

Kar yönetimi davranışlarını belirlemek için net kâr marjı, serbest nakit akışı, borçlanma ve firma büyüklüğünün Yol analiziyle incelendiği araştırmadan sağlanan çıktılar bu bölümde ifade edilmiştir. Öncelikle elde edilen verilere ait değişkenlere ilişkin tanımlayıcı istatistiklerin temel özellikleri Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3

Tanımlayıcı İstatistikler

Değişken	N	Ortalama	Medyan	Std. Sapma	Çarpıklık	Basıklık
KY	49	0.1846	0.0981	0.0300	2.4155	5.1787
SNA	49	0.1225	0.0445	0.0299	2.9543	8.2654
FB	49	0.6943	0.7094	0.0274	-0.8561	1.6832
NKM	49	0.0505	0.0117	0.0205	6.1063	37.8953
BORÇ	49	0.1709	0.1427	0.0191	4.9725	28.6080

Tablo 3'te yer alan çarpıklık ve basıklık değerleri, bazı değişkenlerde normal dağılımdan sapmalar olduğunu göstermektedir. Bu nedenle analiz öncesinde değişkenler arasındaki ölçek farklılıklarını azaltmak amacıyla min/max standardizasyonu uygulanmıştır. Çarpıklık ve basıklık değerlerine bakıldığında kabul edilebilir değerlerden uzak olduğu görülmektedir.

Tablo 4

Korelasyon Katsayıları

	KY	SNA	FB	NKM	BORÇ
KY	1.0*** (0.0)	0.357** (0.0118)	0.325** (0.0225)	0.114 (0.434)	-0.138 (0.3453)
SNA		1.0*** (0.0)	0.555*** (0.0)	0.184 (0.2053)	-0.165 (0.2576)
FB			1.0*** (0.0)	0.24* (0.0968)	-0.033 (0.8242)
NKM				1.0*** (0.0)	-0.039 (0.7894)
BORÇ					1.0*** (0.0)

* p < 0.10 (zayıf düzeyde anlamlı)

**p < 0.05 (orta düzeyde anlamlı)

***p < 0.01 (yüksek düzeyde anlamlı)

Tablo 4'te temel değişkenler arasında hesaplanan Pearson korelasyon katsayıları ve her bir ilişkinin anlamlılık düzeyleri (p değerleri) gösterilmektedir. Parantez içindeki sayılar p değerlerini, yıldızlar ise anlamlılık derecelerini temsil etmektedir. Korelasyon analizi sonuçlarına göre KY ile SNA (r=0,357; p<0,05) ve FB (r=0,325; p<0,05) arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. SNA ile FB arasında ise pozitif yönlü, orta düzeyde ve yüksek derecede anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (r=0,555; p<0,01). FB ile NKM arasındaki ilişki zayıf düzeyde anlamlıdır (r=0,240; p<0,10). Diğer değişkenler arasındaki ilişkiler istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Ayrıca tüm korelasyon katsayılarının 0,80'in altında olması, modelde çoklu doğrusal bağlantı sorununun bulunmadığını göstermektedir.

Yol analizi modelinin değerlendirilmesinde model uyum indekslerinden yararlanılmıştır. Genel kanı olarak tanınan uyum iyiliği istatistiği Ki-kare'dir ($\chi 2$) burada bu değerin anlamlı çıkmaması gerekmektedir. Fakat $\chi 2$ değeri örneklem büyüklüğüne hassas olduğu için birden çok seçenek olarak uyum iyiliği istatistiği türetilmiştir. Bu değerler arasında çok sık kullanılanlar ise; Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (Comparative Fit İndex, CFI), Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (Root Mean Square Error of Aproximation, RMSEA), Standart Ortalama Hataların Karekökü (Standardized Root Mean Square Residual, SRMR), Uyumluluk İndeksi (Tucker-Lewis Index, TLI), Göreli Merkeziyetsizlik İndeksi (Relative Noncentrality Index , RNI), Artımlı Uyum İndeksi (Incremental Fit Index, IFI) ve Ekonomiklik Normlu Uyum İndeksi (Parsimony Normed Fit Index, PNFI) olduğu anlaşılmaktadır. Tablo 5'te uyum iyiliği değerleri için kabul edilebilir değerler ve modelin uyum iyiliği sonuçları gösterilmiştir (Şimşek, 2007; Hu & Bentler, 1999; Kline, 2016; Whittaker& Schumacker, 2016).

Tablo 5

Uyum İyiliği İstatistikleri Kabul Edilebilir Değerleri ve Sonuçlar

	Kabul Edilebilir Değer	İyi Değer	Modelin Uyum İyiliği Sonuçları
χ^2/df	2.0 – 5.0	< 2.0	1.77
RMSEA	< 0.08	< 0.05	0.037
SRMR	< 0.08	< 0.05	0.083
CFI	> 0.90	> 0.95	0.95

TLI	> 0.90	> 0.95	0.91
RNI	> 0.90	> 0.95	0.95
IFI	≥ 0.90	≥ 0.95	0.95
PNFI	≥ 0.50	≥ 0.60	0.51

Model uyum indeksleri genel olarak değerlendirildiğinde, araştırma modelinin kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiği görülmektedir. Özellikle CFI, TLI, RNI ve IFI değerlerinin önerilen eşik değerlere yakın veya üzerinde olması modelin genel uyumunun yeterli olduğunu göstermektedir (Kline, 2016; Hair vd., 2019). RMSEA değerinin düşük olması model uyumunu desteklemektedir. SRMR değerinin ise kabul edilebilir sınır değerin (0.08) hemen üzerinde olduğu görülmektedir. Bu durum modelin sınırda kabul edilebilir bir uyuma sahip olduğunu göstermekte olup, örneklem büyüklüğünün sınırlı olmasının bu sonuç üzerinde etkili olabileceği değerlendirilmektedir (Hair vd., 2019). PNFI değerinin de kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir.

Tablo 6

Yol Analizi Sonuçları

Hipotez	Yol Yapısı	Standartlaştırılmış Katsayı (β)	p	Karar
H_1	SNA → KY	-0.310	0.062	Desteklenmedi
H_2	FB → KY	0.324	0.059	Desteklenmedi
H_3	NKM → KY	0.648	0.001	Desteklendi
H_4	BORÇ → KY	–0.005	0.966	Desteklenmedi

Yol analizi sonuçlarına göre yalnızca net kâr marjının (NKM) kâr yönetimi üzerinde pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir ($\beta=0.648$; $p<0.001$). Buna karşılık serbest nakit akışı (SNA), firma büyüklüğü (FB) ve borçluluk oranının (BORÇ) kâr yönetimi üzerindeki etkilerinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür ($p>0.05$). Bulgular, özellikle kârlılık göstergelerinin bankaların kâr yönetimi davranışları üzerinde daha belirleyici olabileceğine işaret etmektedir.

4.Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışmada, Borsa İstanbul'da işlem gören özel sermayeli bankaların finansal göstergeleri ile kâr yönetimi arasındaki ilişkiler keşifsel yol analizi yaklaşımıyla incelenmiştir. Araştırmada 2017–2023 dönemine ait finansal veriler kullanılmış; serbest nakit akışı (SNA), firma büyüklüğü (FB), net kâr marjı (NKM) ve borçluluk oranının (BORÇ) kâr yönetimi üzerindeki etkileri analiz edilmiştir.

Analiz sonuçları, yalnızca net kâr marjının kâr yönetimi üzerinde pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Buna karşılık serbest nakit akışı, firma büyüklüğü ve borçluluk oranının kâr yönetimi üzerindeki etkilerinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Elde edilen bu bulgu, özellikle yüksek kârlılık düzeyine sahip işletmelerin finansal raporlama süreçlerinde daha esnek davranabilme eğiliminde olabileceklerini göstermektedir. Bu durum, Dechow vd. (1996) tarafından ifade edilen yönetsel beklenti yönetimi yaklaşımı ile benzerlik göstermektedir. Araştırmada firma büyüklüğünün kâr yönetimi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkiye sahip olmaması, literatürdeki bazı çalışmalarla farklılaşmaktadır. Sun vd. (2010) ve Yeo vd. (2002), firma büyüklüğü ile kâr yönetimi arasında pozitif yönlü ilişkiler bulunduğunu ifade etmişlerdir. Bununla birlikte mevcut çalışmada elde edilen bulgunun, bankacılık sektörünün yüksek düzeyde düzenlemeye tabi yapısından kaynaklanabileceği değerlendirilmektedir. Özellikle bankacılık sektöründe finansal raporlama süreçlerinin yoğun denetim mekanizmalarına tabi olması, büyük ölçekli

bankaların kâr yönetimi davranışlarını sınırlandırabilmektedir. Ayrıca araştırmanın sınırlı örneklem büyüklüğünün de istatistiksel anlamlılığın oluşmasını etkileyebileceği düşünülmektedir.

Benzer şekilde, serbest nakit akışı değişkeninin istatistiksel olarak anlamlı bulunmaması, Jensen'in (1986) serbest nakit akışı hipotezinden farklı bir sonuç ortaya koymaktadır. Literatürde yüksek likiditeye sahip işletmelerin yönetsel takdir alanlarını genişletebileceği belirtilmesine rağmen, mevcut araştırmada bu ilişkinin istatistiksel olarak desteklenmediği görülmüştür. Ayrıca borçluluk oranının da kâr yönetimi üzerinde anlamlı bir etkisinin bulunmaması, DeFond ve Jiambalvo (1994) tarafından ifade edilen borç sözleşmesi hipotezinin bu örneklem kapsamında desteklenmediğini düşündürmektedir. Bankacılık sektöründe sermaye yeterlilik oranları ve düzenleyici denetim mekanizmalarının yoğun olması, borçluluk düzeyinin yöneticilerin finansal raporlama davranışları üzerindeki etkisini sınırlayabilmektedir. Özellikle bankaların düzenleyici otoriteler tarafından sürekli denetime tabi tutulması, borçluluk kaynaklı yönetsel esnekliğin diğer sektörlere kıyasla daha düşük seviyede gerçekleşmesine neden olabilmektedir. Model uyum indeksleri genel olarak değerlendirildiğinde araştırma modelinin kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiği görülmektedir. Özellikle CFI, TLI, RNI ve IFI değerlerinin önerilen eşik değerlere yakın veya üzerinde olması model uyumunu desteklemektedir (Kline, 2016; Hair vd., 2019). RMSEA değerinin düşük olması model uyumuna ilişkin olumlu bir gösterge sunarken, SRMR değerinin sınır değere yakın olduğu görülmektedir. Bu durumun örneklem büyüklüğünün sınırlı olmasından kaynaklanabileceği değerlendirilmektedir.

Araştırmanın bulguları, finansal bilgi kullanıcıları, yatırımcılar ve düzenleyici kurumlar açısından çeşitli çıkarımlar sunmaktadır. Özellikle bankacılık sektöründe kârlılık göstergelerinin dikkatli analiz edilmesi, finansal raporlama süreçlerinin daha sağlıklı değerlendirilmesine katkı sağlayabilir. Bunun yanında finansal raporlamada şeffaflığın artırılması ve denetim mekanizmalarının etkinliğinin güçlendirilmesi, olası kâr yönetimi uygulamalarının sınırlandırılması açısından önem taşımaktadır.

Araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Çalışmanın yalnızca Borsa İstanbul'da işlem gören özel sermayeli bankalar ile sınırlı olması ve toplam gözlem sayısının düşük olması nedeniyle bulgular keşifsel düzeyde değerlendirilmelidir. Ayrıca araştırmada yöneticilerin davranışsal özellikleri, kurumsal yönetim yapıları ve makroekonomik değişkenler modele dahil edilmemiştir. Gelecek çalışmalarda daha geniş örneklem grupları, farklı sektörler ve davranışsal finans göstergeleri kullanılarak literatürün geliştirilmesi önerilmektedir.

5.Kaynakça

Abubakar, A. (2015). Relationship between financial leverage and financial performance of deposit money banks in Nigeria. *International Journal of Economics, Commerce and Management*, *3*(10), 759-778.

Afolabi, A., Olabisi, J., Kajola, S. O., & Asaolu, T. O. (2019). Does leverage affect the financial performance of Nigerian firms?. *Journal of Economics and Management*, 37, 5-22. https://doi.org/10.22367/jem.2019.37.01

Ali, U., Noor, M., Khurshid, M. K., & Mahmood, A. (2015). Impact of firm size on earningsmanagement: A study of textilesector of Pakistan. *European Journal of Business and Management*, *7*(28), 47-56.

Ali, U., Ormal, L., & Ahmad, F. (2018). Impact of free cash flow on profitability of the firms in automobile sector of Germany. *Journal of Economicsand Management Sciences*, *1*(1), 57-67.

Assenso-Okofo, O., Jahangir Ali, M., & Ahmed, K. (2021). The impact of corporate governance on the relationship between earnings management and CEO compensation. *Journal of Applied Accounting Research*, *22*(3), 436-464.https://doi.org/10.1108/JAAR-11-2019-0158

Aygün, M., & Akçay, A. (2015). Firma büyüklüğü ve borçlanmanın kâr yönetimi üzerindeki etkisi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (66), 57-68.https://doi.org/10.25095/mufad.396531

Becker, C. L., DeFond, M. L., Jiambalvo, J., & Subramanyam, K. R. (2016). The effect of audit quality on earnings management. *Contemporary Accounting Research*, *15*(1), 1–24.https://doi.org/10.1111/j.1911-3846.1998.tb00547.x

Biduri, S., Fadhila, S. N., Dewi, S. R., & Maryanti, E. (2023). Can company size moderate good corporate governance on disclosure of sustainability reports?. *Journal of Accounting Science*, *7*(1), 83-99.

Chui, A. C., Lloyd, A. E., & Kwok, C. C. (2002). The determination of capital structure: is national culture a missing piece to the puzzle?. *Journal of International Business Studies*, *33*(1), 99-127.

Chung, R., Firth, M., & Kim, J. B. (2005). FCF agency costs, earnings management, and investor monitoring. *Corporate Ownership and Control*, *2*(4), 51-61.

Dalci, I. (2018). Impact of financial leverage on profitability of listed manufacturing firms in China. *Pacific Accounting Review*, *30*(4), 410-432. https:// doi10.1108/PAR-01-2018-0008

Dechow, P. M., Sloan, R. G., & Sweeney, A. P. (1996). Causes and consequences of earnings manipulation: An analysis of firms subject to enforcement actions by the SEC. *Contemporary Accounting Research*, *13*(1), 1–36.https://doi.org/10.1111/j.1911-3846.1996.tb00489.x

Dechow, P. M., & Skinner, D. J. (2000). Earnings management: Reconciling the views of accounting academics, practitioners, and regulators. *Accounting Horizons*, *14*(2), 235–250. https://doi.org/10.2308/acch.2000.14.2.235

DeFond, M. L., & Jiambalvo, J. (1994). Debt covenant violation and manipulation of accruals. *Journal of Accounting and Economics*, *17*(1-2), 145–176. https://doi.org/10.1016/0165-4101(94)90008-6

Demir, M., & Eken, M. H. (2015). 2008 Küresel krizinin Türk bankacılık sektörüne etkileri ve anket çalışması ile analizi. *Maliye ve Finans Yazıları*, *1*(104), 53-81.

Etudaiye-Muhtar, O. F., & Ahmad, R. (2014). Banking sector development and corporate leverage: empirical evidence from South African firms. *International Journal of Economics and Finance*, *6*(8), 278-288.

Fahmi, L. Z., & Kurnia, K. (2017). Pengaruh struktur aktiva, ukuran perusahaan, dan likuiditas terhadap struktur modal. *Jurnal Ilmu Dan RisetAkuntansi (JIRA)*, *6*(2), 780-798.

Gitman, L. J., & Zutter, C. J. (2012). *Principles of managerial finance (13th ed.).* Addison-Wesley Publishing Company.

Gürünlü, M. (2024). The moderating effect of the business group affiliation on the relationship between debt and earnings management: Evidence from Borsa Istanbul. *Sustainability*, *16*(11), 4620. https://doi.org/10.3390/su16114620

Haddad, H. (2024). Factors affecting the profitability of industrial companies listed in Amman Stock Exchange. *Montenegrin Journal of Economics*, *20*(1), 143-154. https:// doi:10.14254/1800-5845/2024.20-1.13

Hair, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2017). *A Primer on partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM)* (2nd ed.). SAGE.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2019). *Multivariate data analysis* (8th ed.). Cengage Learning.

Harahap, S.S. (2018). *Analisis kritis atas laporan keuangan*. Rajawali.

Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, *6*(1), 1-55. https://doi.org/10.1080/10705519909540118

Ilham, R. N., Akhyar, C., & Maimunah, S. (2023). The influence of profit management and financial performance on company value in building materials construction sub-sector companies listed on the Indonesia stock exchange for the 2018-2021 period. *Journal of Accounting Research, Utility Finance and Digital Assets*, *1*(4), 323-335.

Irdiana, S. (2021). Impact of company size on capital structur eand profitability as ıntervening variable. *In Proceeding International Conference On Economics, Business and Information Technology*, *1*(3), 308-312). https://doi.org/10.54443/jaruda.v1i4.52

Islam, H., Rahman, J., Tanchangya, T., & Islam, M. A. (2023). Impact of firms' size, leverage, and net profit margin on firms' profitability in the manufacturing sector of Bangladesh: An empirical analysis using GMM estimation. *Journal of Ekonomi*, *5*(1), 1-9.https://doi.org/10.58251/ekonomi.1275742

Jensen, M. C. (1986). Agency costs of free cashflow, corporate finance, and take overs. *The American Economic Review*, *76*(2), 323-329.

Jensen, M.C., & Meckling, W.H. (1976). Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, *3*(4), 305-360.

Kanakriyah, R. (2017). The impact of accounting information systems on the banks success: Evidence from Jordan. *Research Journal of Finance and Accounting*, *8*(17), 1-15.

Kim, Y., Liu, C., & Rhee, S. G. (2003). *The effect of firm size on earnings management*. Collage of Business Administration University of Hawaii.

Kline, R. B. (2023). *Principles and practice of structural equation modeling*. Guilford.

Korkmaz, Ö. F., & Wolff, R. A. (2022). Türk bankacılık sektöründe performans ölçümü: 2011-2021 yılları arasında kalkınma ve yatırım bankalarının TOPSİS yöntemi ile finansal performanslarının değerlendirilmesi. S*elçuk Üniversitesi Akşehir Meslek Yüksekokulu Sosyal Bilimler Dergisi*, (14), 43-58.https://izlik.org/JA47BH22JJ

Manap, A., Yusnindar, Y., Suyadi, S., Idris, N., & Ginting, R. U. B. (2024). The role of good corporate governance and profit management against manufacturing companies on the ındonesian stock exchange. *Al-Buhuts*, *20*(1), 103-114. https://doi.org/10.30603/ab.v20i1.4895

Mennawi, A. N. A. (2020). The impact of liquidity, credit, and financial leverage risks on financial performance of Islamic banks: A case of Sudanese banking sector. *Risk and Financial Management*, *2*(2), 59-59.https://doi.org/10.30560/rfm.v2n2p59

Modigliani, F., & Miller, M. H. (1963). Corporate income taxes and the cost of capital: A correction. *Th e-american Economic Review*, *53*(3), 433-443.

Etudaiye-Muhtar, O. F., & Ahmad, R. (2014). Banking sector development and corporate leverage: empirical evidence from South African firms. *International Journal of Economics and Finance*, *6*(8), 278-288.http://dx.doi.org/10.5539/ijef.v6n8p278

Munawir, M. (2001). *Akuntansi Keuangan*. Gramedia.

Nasution, A. M., Purnasari, N., Sianturi, Y. D., & Herliani, R. (2024). Pengaruh leverage, pertumbuhan penjualan, struktur modal, dan arus kas bebas terhadap manajemen laba. *Gorontalo Accounting Journal*, *7*(1), 61–69. https://doi10.32662/gaj.v7i1.3232

Oktrivina, A., & Azizah, W. (2022). Pengaruh solvabilitas, profitabilitas, ukuran perusahaan dan ukuran Kantor Akuntan Publikter hada pauditdelay. *AKURASI: Jurnal Riset Akuntansi dan Keuangan*, *4*(1), 55-68.https://doi.org/10.36407/akurasi.v4i1.154

Phillips, J., Pincus, M., & Rego, S. O. (2003). Earnings management: New evidence based on deferred tax expense. *The Accounting Review*, *78*(2), 491-521.

Pipatnarapong, J. (2020). *Essays on tax avoidance*. Bangor University (United Kingdom).

Prastowo, D., & Suryo, A. (2005). *Analisis laporan keuangan hotel*. Andi Offset.

Ross, S. A., Westerfield, R. W., Jordan, B. D., Roberts, G. S., Pandes, J. A., & Holloway, T. A. (2019). *Fundamentals of corporate finance 10th Canadian ed.* McGraw Hill.

Whittaker, T. A., & Schumacker, R. E. (2016). *A beginner's guide to structural equation modeling*. Routledge.

Scott, J. H. (1977). Bankruptcy, secureddebt, and optimal capital structure. *The Journal of Finance*, *32*(1), 1-19.https://doi.org/10.2307/2326898

Scott, R. W. (2015). *Finansial accounting theory (Edisi Ketuju).* Pearson Prentice Hall.

Simatele, M., Mishi, S., & Ngonyama, N. (2018). Structure and profitability in the banking sector. *Banks & Bank Systems*, *13*(1), 49-59.

Suartawan, I., & Yasa, G. W. (2016). Pengaruh investment opportunity set dan free cash flow pada Kebijakan dividen dan nilai perusahaan. *Jurnal Akuntansi*, 2014-2044. https://doi.org/10.24843/JIAB.2016.v11.i02.p01

Sun, Y., Salama, A., Hussainey, K., &Habbash, M. (2010). Corporate environmental disclosure, corporate governance and earnings management. *Managerial Auditing Journal*, *25*(7), 679–700. https://doi.10.1108/02686901011061351

Şimşek, Ö. F. (2007). *Introduction of structural equation modelling (Yapısal Eşitlik Modellemesine Giriş)*. Ekinox.

Tuan, K., & Borak, M. (2020). Kazanç yönetimi ve finansal performans: Borsa İstanbul üzerine ampirik bir araştırma. *Sosyoekonomi*, *28*(44), 381-393. https://doi.org/10.17233/sosyoekonomi.2020.02.17

Türkiye Bankalar Birliği. (2014). *İstatistiki raporlar*. https://www.tbb.org.tr/search/google?keys. [Erişim Tarihi: 09.04.2025].

Wahyuni, T., Ayem, S., & Suyanto, S. (2017). Pengaruh quick ratio, debt to equity ratio, ınventory turnover dan net profit margin terhadap pertumbuhan laba pada Perusahaan manufaktur yang

terdaftar di Bursa Efek IndonesiaTahun 2011-2015. *Jurnal Akuntansi Dewantara*, *1*(2), 123-124.

Yaari, U., Nikiforov, A., Kahya, E., & Shachmurove, Y. (2016). Finance methodology of free cash flow. *Global Finance Journal*, 29, 1-11.https://doi.org/10.1016/j.gfj.2015.05.003

Yeo, G. H. H., Tan, P. M. S., Ho, K. W., & Chen, S. S. (2002). Corporate owner ship structure and the informativeness of earnings. *Journal of Business Finance & Accounting*, *29*(7-8), 1023–1046. https://doi.org/10.1111/1468-5957.00460

Yıldırım, H. H., Çalış, N., & Sakarya, Ş. (2025). Bankaların karlılıklarını etkileyen finansal oranların belirlenmesi; Türk bankacılık sektöründen kanıtlar. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, *26*(2), 154-168.